

drede ikke var saa ængstelig for at komme ind paa dette Princip. Da jeg nu har Ordet, vil jeg blot tillade mig en lille Bemærkning angaaende Vædringsforslaget Nr. 6 af Mindretallet. Det er en af de Ting, som unegtelig for mig har vakt endel Ængsteligbed ved dette Forslag, at Interessenterne skulde komme til at lide for stærkt under det solidariske Ansvar, og jeg har derfor med Tilfredsstillelse set Vædringsforslaget under Nr. 6, som siger, at der i intet Tilfælde maa til Opfyldelse af den solidariske Ansvarlighedspligt afkræves nogen Interessent mere end $\frac{1}{2}$ pCt. halv-aarlig af hans Gjæld til Foreningen. Nu ser jeg vel, at der under Nr. 9 findes et Vædringsforslag af Flertallet, som maatte af flere opfattes, som om det fyldestgjør det samme Siemed, men det er efter min Mening paa ingen Maade Tilfældet. Det er ikke faalebes, at jeg paa nogen Maade misrekommanderer Forslaget under Nr. 9, det synes jeg ogsaa godt om, men jeg vil kun hævde Forslaget under Nr. 6 ved Siden deraf. Forslaget under Nr. 9 siger nemlig, at Foreningen kan under visse Omstændigheder sættes under Administration, navnlig naar Interessenterne i noget Regnskabsaar afkræves 1 pCt. af det laante Beløb, og at den skal det, saafremt saadan Underbalance viser sig i 3 paa hinanden følgende Aar; men derved ubeløstes jo ikke, at Interessenterne kunne komme til at betale en hel Del mere end 1 pCt., thi fordi man sættes under Administration, kommer man ikke strax i Orden med sine Ting, saa det kan godt ske, at Interessenterne alligevel komme til at svare 10 pCt., naar nænlig Foreningen er insolvent, saa det gjør slet ikke Vædringsforslaget under Nr. 6 nødvendigt. Jeg vil derfor i alt Fald, indtil jeg har hørt Andre udtale sig med mere Bestemthed om det Anførte, særdeles anbefale, at man ved Siden af Forslaget under Nr. 9 ogsaa fastholder Nr. 6. Jeg tror, de staa i fuldstændig Harmoni med hinanden.

Indenrigsministeren: Da der i forrige Session i Folkethinget fremkom Forslag i forskjellige Retninger, der gik ud paa at understøtte den arbejdende Klasse paa Landet ved direkte Tilskud af Statskassen, modfattede Ministeriet sig Foranstaltninger af den Natur. Der fremkom da ved privat Initiativ et Lovforslag, som gik ud paa at oprette to smaa Kreditforeninger i den Hensigt at bevirke, at Cierne af smaa Eiendomme paa Landet skulde kunne faae Laan paa Billaar, der ikke vare haardere end dem, paa hvilke i Almindelighed andre Statsborgere kunne erhverve dem. Da det nævnte Lovforslag kom frem, var jeg noget fremmed for den Lante, der laa til Grund derfor, ogsaa fordi det ikke var mig fuldkommen klart, at der virkelig var Trang tilstede for Oprettelse af saadanne Kreditkasser eller for særlige Foranstaltninger til at komme Cierne af smaa Eiendomme til Hjælp paa

den Maade, som tilsigtedes. De Erfaringer, jeg har haat Selighed til at gjøre rundt omkring i Landet, vare ikke af den Bestaaffenhed, at jeg troede, der var en almindeligere Trang tilstede. Vel havde jeg set, at Smaafolk tidt bleve nødsagede til at skaffe sig Penge paa Billaar, som baade i den ene og den anden Henseende vare trykkende. Men jeg havde dog ikke den Formening, at Trangen var saa stor, som jeg siden ved de mange Henvendelser, der ere komne til mig, maa erkjende, at den virkelig er. Det blev mig nemlig klart i den Tid, som fulgte efter Sessionens Slutning, ved de mange Andragender og Dplysninger, der fremkom for mig, at der virkelig, idetmindste i Sjælland og paa mange forskjellige Egne, foltes stor Trang til at komme Husmandsklassen til Hjælp ved Laan for at gjøre det muligt for den paa nogenlunde rimelige Billaar at kunne stikke sig i Besiddelsen af sine Eiendomme og, i alt Fald i nogle Tilfælde vel ogsaa for at skaffe den en Driftskapital, for at sætte den istand til at forbedre sine Eiendomme og derigjennem sine Billaar for Fremtiden. Efter at jeg var bleven oplyst om, at der altsaa virkelig var en Trang tilstede til Opnaaelse af saadanne Laan, maa jeg tilstaa, at det stod for mig som en Sag, man ikke burde lade falde, at se at hjælpe paa de uheldige Forhold, hvorunder Husmændene paa Landet, idetmindste de mindre af dem, befandt sig. Det faldt mig naturligvis intet Dieblit ind Andet, end at det kunde have sine Vanskeligheder, og at der kunde være forskellige Meninger om, hvilke Resultater en saadan lettere Afgang til Laan vil give; men jeg tilstaa, jeg blev dog noget overrasket ved, at den ærede Ordfører for Mindretallet (Afsing) i sine Udtalelser gik ud fra, at der vanskeligt vilde kunne komme noget Godt ud af det, men at saadanne Foranstaltninger vare saa skadelige, at det mest Skadelige ikke var det, at Kreditorene mistede deres Penge, men derimod det, at de Andre fik Pengene. Man gik altsaa ud fra den Forudsætning, at de, der modtog Laanene, absolut maatte anvende dem til deres egen Skade. Det, tror jeg dog, er, at se Sagen med noget for skarpe Dine. Jeg skal naturligvis ikke fragaa, at der her som ved andre Klasser kan ligge nogen Fare i en for let Afgang til at faae Laan for Folk, som hverken have Gode eller Billie til at benytte dem paa rette Maade; men at man skulde gaa ud fra den Forudsætning, at det skulde være absolut skadeligt for en hel Klasse af Medborgere at kunne faae Laan paa en billig Maade, forbi Ingen af dem forstod at bruge dem, er dog en Opfattelse, som jeg synes i det Sele karakteriserer de Dine, hvormed man ser paa dette efter min Mening dog temmelig ustyrbelige Lovforslag. Man har sagt, at det var Panter, der fremhød overmaade ringe Sikkerhed, fordi det i saa overordentlig høi Grad kom an paa den